

ELGETAKO BARATZE PARKEA: LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Donostia, 2015eko Iraila

SARRERA

Nekazaritza ekologikoarentzat baliabide garrantzitsua lurra da. Horregatik gu, baratzezaleak garenok, lurra zaintzeko eta babesteko erantzukizuna dugu eta ondorioz, egoki ongarrizatu eta erabili beharko genituzke lurrak. Ez bakarrik uzta ederrak jaso ahal izateko, etorkizunean beste batzuk ere lur biziez eta osasuntsuez baliatzen jarraitu daitezten. Honela, herritarrentzako balorezko errekurtsu bat izaten jarraituko dute Baratze Parkeek.

Abelur-en laguntzarekin (<http://www.abelur.net/index.php?lang=eu>) parke guztietako lurren analisia egiten du Ekoguneak, bi urtetik behin, eta horien emaitzak eta nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita, Baratze Parke bakoitzari dagozkion **lur emankortasuna mantentzeko gomendio teknikoak ezartzen ditu.**

LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Lurraren ezaugarri fisiko-kimikoak

Lur analisiak egiteko orduan, lursail desberdinetako laginak hartu eta nahasten dira; beraz, jasotako emaitzak bataz-besteskoak bezala hartu behar dira.

- ✓ Lurraren testura: franko-buztintsu bezala sailkatzen da eta beraz, lur neketsua izan daiteke, lantzeko zaila. Lur honen harea mailari esker (%42) eta duen materia organikoari esker, estruktura on bat edukitzea lor dezake, lurraren iragazkortasuna eta oxigenazioa hobetuz ere.
- ✓ pH: 6,6, azido xamarra alegia, gehiagora jotzea saihestu behar dena. Horretarako, 3 urtetik behin kaltzio-zuzenketa arinak egitea gomendatzen da.
- ✓ Ezaugarri kimikoei dagokienez, pH azidoak mugatzen du potasio, magnesio eta beste katioien erabilgarritasuna. Fosforo gabezia ere badu lur honek, landareen etekina murriztu dezakeena.

Sasoian dagoenean lurra landu

Lur guztiak lantzeko garaian garrantzitsua bada lurra sasoian egotea, oraindik gehiago Elgetako Baratze Parkeko lurrak bezalako lur buztintsu eta astunetan. Beraz, hezetasun maila egokia edukitzea gomendatzen da lurra lantzeko orduan, ez hezeegi, ez lehorregi.

Lurrari karea bota?

- ✓ pH-a 0,5 puntu igotzea gomendatzen da, 7-ko pH neutroa lortzeko. Horretarako, 2.000 Kg karbonato kaltzikoa/Ha bota beharko litzateke, udazkenean edo udaberrian, hilabete oso bat utziz landareak baratzean jarri aurretik. Kaltzio-zuzenketak ez dira kontaktuan egon behar simaur ongarriketekin; beraz, ez dira

batera egin behar.

- ✓ Gainera 3 urtetik behin kaltzio-zuzenketa arinak egitea gomendatzen da. Zuzenketa hauek lurra estrukturatuko dute, potasio, magnesioa eta beste katioien erabilgarritasuna hobetuko dute, lurraren emankortasuna hobera eraginez.

Hondarrak ongari bihurtu

Baratzean sortutako hondar organikoak konpostatu ondoren, baratzean erabiltzea ere gomendatzen da.

Ongariztatze-gomendioak

- ✓ Atal honetan proposatzen diren ongarriztatze dosiak nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita kalkulatu dira. Gomendatutako dosiak baino gehiago erabiliz gero, inguruko lurrak eta urak kutsatu daitezke, baratzeko landareak kaltetu eta izurriak eta gaitzak gehiagotu. Guzti horregatik, **dosiak errespetatzea gomendatzen da.**
- ✓ Urtero ongarriztatu beharko genituzke partzelak, lur emankortasuna mantendu edo hobetu ahal izateko. Horretarako, material organiko desberdinak erabili daitezke. Txosten honetan 3 aukera desberdin proposatzen dizkizuegu:
  1. Gipuzkoako Konposta hutsa erabiltzea..
  2. Simaur hutsa erabiltzea (aukeran, 5 simaur-mota desberdin).
  3. Gipuzkoako Konposta eta simaurra erabiltzea, erdi eta erdi.
- ✓ Beharreko kopuruak karretila arradetan ematen dira hau da, Bellotaren karretila materialarekin iskineraino beteak, tontorrik egin gabe.

1. GIPUZKOAKO KONPOSTA HUTSEZ ONGARRIZTATU

Gipuzkoako Konposta erabiltzea gomendatzen da dosi honetan: 2,5 Kg/m², nekazaritza ekologikoaren finkatuta muga gainditzen duen arren, hurrengo lur-analisien emaitzak eduki arte gutxienez (2017ko udazkena). Honek, fosforoaren erabilgarritasuna ere hobetuko du.

Hauek izango lirateke urtero bota beharreko kopuruak, lursailaren azaleraren arabera:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT KONPOST KARRETILA ARRADA/URTEAN?
30 m ²	2,5
40 m ²	3,5
60 m ²	5,0
90 m ²	7,5

2. SIMAUR HUTSEZ ONGARRIZTATU

Simaur-motaren arabera hauek dira urtero ongarriztatzeko gomendatzen diren dosiak:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT SIMAUR KARRETILA ARRADA/URTEAN?				
	ZALDI SIMAURRA (5 kg/m ²)	BEHI SIMAURRA (10 kg/m ²)	TXERRI SIMAURRA (7 kg/m ²)	ARDI SIMAURRA (4 kg/m ²)	OILO SIMAURRA (2,2 kg/m ²)
30 m ²	4,3	8,6	6,0	3,5	1,9
40 m ²	5,8	11,5	8,1	4,6	2,5
60 m ²	8,6	17,3	12,1	6,9	3,8
90 m ²	13,0	26,0	18,2	10,4	5,7

3. GIPIZKOAKO KONPOSTA ETA SIMAURRAZ ONGARRIZTATU, ERDI ETA ERDI ERABILIZ

Gipuzkoako Konposta eta simaurra konbinatu nahi bada lursailak ongarriztatzeko, aurreko 2 ataletan zehaztutako dosien erdiak erabili beharko lirateke.

Beste produktuen erabilera

PRODUKTUAK EDO LANAK	DEBEKATUTA DAGO	ONARTUTA DAGO
Ongarriak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sintesiko ongarri organiko guztiak (Europar saltzen diren guztiak) eta produktu kutsatuekin egindako konpostak (lastoak, simaurrak, pestizida eta herbizidekin tratatutako belar eta ongarri organikoak). ✓ Prozedura kimikoen bitartez lortutako ongarri mineral guztiak (nitrogenatuak, fosfatatuak, potasioak, magnesikoak eta abar). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zizareen humusetik eratorritako ongarriak, konpostatutako simaurrak (konpostajea hartzidura aerobikoaren prozesutzat ulertuta), ongarri berdeak eta ongi deskonposatutako uzten hondarrak, eta kutsatu gabeko hondakinekin egindako konpostak. ✓ Jatorri naturaleko ongarri mineralak (txikitutako fosfato naturalak, silizeen hautsak, kareharri txikituak, dolomitak eta abar).
Tratamendu fitosanitarioak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Intsektizida, fungizida eta akarizidak eta sintesi kimikotik eratorritako beste pestizida edo produktuak erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Substantzia natural mineral, begetal edo animalienetan oinarrituta sortutako fungizidak (Bordeleko salda, Borgoñako salda eta abar). ✓ Landareekin egindako produktuak (beratzek, infusioak, egosketak, gerruak).
“Belar txarrak”	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Debeekatuta dago edozein sintesiko herbizida kimiko erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Belar lehiakorren kontrolerako metodo biologikoak erabili daitezke (estaltzaile organikoak, eskuzko jorraia edo erdi eskuzkoa, zapalda sakoneko laborantza).
Hazi eta landareak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genetikoki aldatutako edozein mota eta klaseko organismoak (transgenikoak). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nekazaritza biologikotik eratorritako barazki, sustrai, erraboil, tuberkulu eta hazien erabilera. ✓ Produktu horien erabilera, ohiko laborantzetatik etorri arren, produktu kimiko sintetikoekin landu ez badituzte.

Informazio gehiago

Zerbitzu honen inguruan informazio gehiago jaso nahi baduzu, mezu bat bidali ezazu helbide honetara: bpszerbitzuak@ekoquena.eus